



Het Pixelbureau

Op de zolder boven de schoolbib lossen Lina, Milan, Noor, Amir en Kiko de neusbeer raadsels op over alles wat op een scherm, in een krant of in je oren komt. Tien dossiers voor het 5de en 6de leerjaar: lees ze in volgorde voor het hele verhaal, of kies het dossier dat je nu nodig hebt.

Alle dossiers

1 Wat is media?

3 Beelden liegen soms

5 Mijn privacy

7 **Mijn digitale voetafdruk**

9 Schermtijd & balans

2 Echt of nep?

4 Reclame & influencers

6 Wachtwoorden & veilig online

8 Respect online

10 Zelf media maken

Over dit boekje. Alle personen, berichten, apps, games en accounts in de dossiers zijn verzonden. Er staan bewust geen echte merken of schermen in: wat je in een echte app ziet, wordt in woorden uitgelegd. Hulplijnen en websites zijn nagekeken in oktober 2026. Vrij te kopiëren voor gebruik in de klas.

Tekst en opmaak: Brecht Corbeel · schoolium.me

Mijn digitale voetafdruk



De zaak. Een filmpje van Amir van drie jaar geleden duikt op. Hij dacht dat het allang weg was. Het Pixelbureau gaat op jacht naar alle kopieën. Lukt het om het te wissen?

Dit boekje is van _____

Het dansje van Amir

GEHEIM

- Zaak** Een oud filmpje van Amir gaat rond op school, en wordt een meme.
- Waar** Gsm's op de speelplaats, de klasgroep, een sticker in een chat
- Verdachte** Iedereen die het ooit opsloeg of doorstuurde
- Jouw missie** Ontdek waarom online sporen blijven, hoe je ze laat verdwijnen en hoe je mooie sporen maakt.

Het Pixelbureau: Lina, Milan, Noor, Amir en Kiko de neusbeer.

Hoofdstuk 1

Negen jaar, pyjama, dansje



Het filmpje duurt twaalf seconden. Amir, negen jaar, in een pyjama met dinosaurussen, doet een dansje met heel veel armen. Hij had het toen naar één vriend gestuurd. 'Voor de grap.'

Nu staat de halve speelplaats rond één gsm. Iemand heeft er al een sticker van gemaakt: Amir met zijn armen in de lucht. Die sticker gaat rond in alle groepschats.

▶ **'Ik wil dat het weg is,' zegt Amir. 'Overal. Nu.'**

Zaak opgelost!

Wat neem ik mee?

- ✓ Je digitale voetafdruk is alles wat online over jou te vinden is.
- ✓ Sommige sporen kies je zelf, andere merk je niet eens.
- ✓ Screenshots, kopieën en memes zorgen dat iets kan blijven bestaan.
- ✓ Moet iets weg? Vraag, verwijder, meld en zoek hulp.
- ✓ Je kan je voetafdruk ook mooi maken.



Tip voor ouders en leerkrachten

Zoek samen met uw kind naar uw eigen naam, en daarna naar die van uw kind. Kinderen zijn vaak verrast door wat er over volwassenen te vinden is. Denk ook aan uw eigen posts over uw kind: vraag vanaf nu eens of het oké is.

Oplossingen en richtantwoorden. Sorteren: 1 groen; 2 rood; 3 rood (geen toestemming); 4 groen; 5 rood (privé-info); 6 groen of oranje (iedereen akkoord, maar denk aan later). Stellingen: verwijderen is niet altijd definitief (oneens); anderen vragen best toestemming (eens). Eindbaas: hij is niet de maker, maar wel verantwoordelijk voor het verder verspreiden; iedereen die het doorstuurde of bewaarde, had het kunnen stoppen.

Nieuwe woorden in je dossier

digitale voetafdruk

alles wat online over jou te vinden is

spoor

iets wat je achterlaat, bewust of ongemerkt

schermafbeelding

een foto van wat er op je scherm staat (screenshot)

archief

een plek waar oude dingen bewaard worden

melden

een app laten weten dat iets niet oké is

recht om vergeten te worden

je mag vragen dat gegevens over jou gewist worden

Voor ik iets online zet

CHECKLIST

- ☐ Ik slaag voor de oma-test.
- ☐ Ik vind het over vijf jaar nog oké.
- ☐ Iedereen die erop staat, zei ja.
- ☐ Er staat geen adres, school of andere privé-info op.
- ☐ Ik ben niet boos of verdrietig terwijl ik post.



EINDBAAS-VRAAG

Versla de eindbaas

De jongen die het filmpje toonde, had het niet zelf gemaakt. Hij vond het in een oude groepschat. Is hij dan schuldig? Wie had het wel kunnen stoppen, en wanneer?

.....

.....

.....

Einde dossier 7

Het gaat verder

Het dansfilmpje is vergeten. Maar die vrijdag, in de turnles, valt Amir van de bank. Iemand filmt het. Die avond staat het in de klasgroep, met een gemene bijnaam erbij. En er komen elke dag nieuwe berichten bij.



Lees verder in dossier 8: Respect online.

Amir

Hoe kan dat nog bestaan? Ik heb het drie jaar geleden verwijderd!



Kiko

Jij hebt jouw kopie verwijderd. Heb je ooit een voetstap in de sneeuw gezet? Die blijft staan tot de sneeuw smelt.



Lina

En online smelt de sneeuw nooit.



Kiko

Soms wel. Maar vaak heel traag. Kom, we gaan sporen zoeken.



LEVEL UP

Je digitale voetafdruk

Op het strand verdwijnen je voetafdrukken na een paar golven. Online kunnen je sporen **heel lang** blijven. Alles samen heet je **digitale voetafdruk**.

Het is alles wat er online over jou te vinden is: je berichten, foto's en filmpjes, je likes en reacties, je profielen in games, en ook wat **anderen** over jou delen.



LEVEL UP

Twee soorten sporen

Sommige sporen kies je zelf. Andere merk je niet eens.

Bewust

Wat jij zelf plaatst: een foto, een reactie, een filmpje, een profiel in een game.

Ongemerkt

Wat apps en websites bijhouden zonder dat je het ziet: waar je klikt, hoe lang je kijkt, waar je bent, wat je zoekt.

Hoofdstuk 2

De jacht op de kopieën

Het Pixelbureau maakt een plan. Noor tekent een kaart van alle plekken waar het filmpje kan zitten. Het worden er veel. De gsm van de vriend van toen. De klasgroep. Drie andere groepen. Iemand's map met 'grappige filmpjes'. De sticker.

'Het is net een draak met zeven koppen,' zucht Milan. 'Hak je er één af, groeien er twee bij.'



LEVEL UP

Waarom verdwijnt het niet gewoon?

- Iemand kan een **schermafbeelding** maken of iets **doorsturen**, ook van berichten die 'vanzelf verdwijnen'.
- Er bestaan **kopieën**: op de gsm van een vriend, in een groepschat, op een andere website.
- Van een beeld kan iemand iets **nieuws maken**, zoals een sticker of een meme.
- Bedrijven **bewaren** gegevens soms nog lang, ook als jij iets verwijdert. En sommige websites maken **archieven** van het internet.

Verwijderen helpt vaak een beetje. Maar je kan nooit zeker zijn dat iets écht overal weg is.

Discussie op de zolder

STELLINGEN

Kies en leg uit.

Wat ik verwijder, is voor altijd weg.

☐ eens

☐ twijfel

☐ oneens

Wat ik op mijn negende deed, mag niemand mij nu nog kwalijk nemen.

☐ eens

☐ twijfel

☐ oneens

Anderen mogen geen filmpje van mij delen zonder te vragen.

☐ eens

☐ twijfel

☐ oneens

Een voetafdruk kan je ook mooi maken.

☐ eens

☐ twijfel

☐ oneens

Zoek jezelf op

MET EEN OUDER

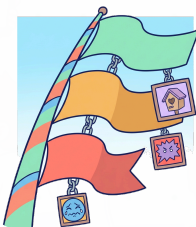
Typ samen met een ouder je naam (en je woonplaats) in een zoekmachine. Kijk ook bij afbeeldingen. Wat vind je over jezelf? En over iemand met dezelfde naam?

Is er iets wat je liever weg zou hebben? Wat ga je doen?

Groen, oranje of rood?

TEAM-OPDRACHT

Groen: daar ben je later nog trots op. Oranje: denk er nog eens over na. Rood: niet doen.



	groen	oranje	rood
1 Een foto van je zelfgebouwde vogelhuisje.	☐	☐	☐
2 Een gemene reactie onder het filmpje van een klasgenoot.	☐	☐	☐
3 Een filmpje van je zus die huilt, zonder haar te vragen.	☐	☐	☐
4 Een tip in een forum die iemand anders helpt.	☐	☐	☐
5 Je volledige naam en adres in je profiel.	☐	☐	☐
6 Een grappige foto met je vrienden, waar zij ook ja tegen zeiden.	☐	☐	☐

De oma-test

TEST

Denk aan iets wat je wil posten. Zou je het oké vinden als je oma, je juf en een volslagen onbekende het zien? En over vijf jaar? Schrijf op wat je zou posten en of het slaagt.

Mijn voetafdruk van deze week

SOLO-MISSIE

Zet je schoen hieronder en trek de lijn. Schrijf in de voet vijf sporen die jij deze week online achterliet. Kleur bewuste sporen groen en ongemerkte sporen oranje.



LEVEL UP

Zo pakte het Pixelbureau het aan

1 Vraag het vriendelijk

Amir vraagt aan de jongen die het filmpje toonde: 'Wil je het weten? Ik vind het niet leuk.' Die schrikt. Hij wist niet dat Amir het erg vond, en wist het meteen.

2 Verwijder je eigen kopieën

Amir vraagt ook zijn vriend van toen om het filmpje te wissen.

3 Meld het

De sticker blijft rondgaan. Lina meldt hem in de app. Bijna elke app heeft een knop om iets te melden.

4 Zoek een volwassene

Amir vertelt het aan juf Sofie. Zij praat met de klas. Het is niet zijn schuld.

5 Het recht om vergeten te worden

Volgens de Europese wet mag je een bedrijf vragen om gegevens over jou te wissen. Een ouder kan helpen. Het lukt niet altijd overal, maar vaak wel.



Jij beslist

KIES EEN PAD

Amir is woest. Hij weet dat de jongen die het filmpje toonde, ook een gênant filmpje heeft, van toen hij hilde op een verjaardagsfeestje. Wat doet Amir?

- A** Hij zet dat filmpje in de klasgroep. Eigen schuld!
- B** Hij doet niks en wacht tot het overwaait.
- C** Hij volgt de stappen van het Pixelbureau, en maakt daarna zelf een nieuw dansfilmpje.

A. Nu gaan er twee filmpjes rond. Iedereen lacht met allebei. Amir voelt zich niet beter, maar slechter. En hij heeft zelf een spoor gemaakt waar hij later niet trots op is.
B. Het filmpje gaat nog een week rond. Daarna wordt het rustiger. Maar Amir slaapt slecht, en niemand weet hoe hij zich voelt.
C. Amir filmt een nieuw, supergrappig dansje, met zijn voetbalploeg. Hij is er trots op. De sticker van vroeger? Niemand vindt hem nog interessant.

Kies eerst. Draai dan je boekje om en lees wat er gebeurt.

Hoofdstuk 3

Een spoor om trots op te zijn

A mirs nieuwe filmpje is een succes. Niet omdat het gênant is, maar omdat het goed is. 'Zie je,' zegt Kiko. 'Je voetafdruk is niet alleen gevaarlijk. Je kan er ook iets moois mee maken.'

Een mooi werkstuk, een filmpje over je hobby, een behulpzame reactie, een tekening. Later zoeken mensen je misschien op: een nieuwe school, een sportclub, ooit een werkgever. Wat vinden ze dan?

